

Poljska i Jugoslavija u XX veku

Politika – društvo – kultura

Priredili

Momčilo Pavlović, Paweł Wawryszuk,
Andžej Zaćminjski

Bidgość 2018

Polska i Jugosławia w XX wieku

Polityka – społeczeństwo – kultura

Pod redakcją

Momčilo Pavlovicia, Pawła Wawryszuka,
Andrzeja Zaćmińskiego

Bydgoszcz 2018

Komitet Redakcyjny

Jarosław Burczyk (przewodniczący)
Zygmunt Babiński, Grzegorz Domek, Grzegorz Kłosowski
Bernard Mendlik, Piotr Siuda, Małgorzata Święcicka,
Ewa Zwolińska, Ireneusz Skowron (sekretarz)

Recenzent

Jakub Tyszkiewicz

Tłumaczenie tekstów serbskich

Alojzy Fojt, Justyna Fudala, Justyna Gluba, Michał Kaproń,
Katarzyna Prokopowicz, Agnieszka Rudkowska,
Joanna Sławińska, Katarzyna Taczyńska, Antonina Todorowicz,
Olga Wirowska, Małgorzata Bogusz, Paulina Kolebska

Projekt okładki

Art Studio/Katarzyna Klonowska

Redaktor

Jagna Urbańska

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
Bydgoszcz 2018

Utwór nie może być powielany i rozpowszechniany w całości ani we fragmentach
bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich

ISBN 978-83-8018-212-7

Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
(Członek Polskiej Izby Książki)

Redakcja: 85-092 Bydgoszcz, ul. Ogińskiego 16
tel. 52 32 36 755; 52 32 36 729, e-mail: wydaw@ukw.edu.pl
<http://www.wydawnictwo.ukw.edu.pl>

Rozpowszechnianie tel. 52 32 36 730, e-mail: jarno@ukw.edu.pl

Poz. 1829. Ark. wyd. 31,5 ark.

Spis treści

Wstęp 11

**I. Polska i Jugosławia
w stosunkach międzynarodowych XX w. 19**

Jacek Tebinka

Polska i Jugosławia w przełomowym roku wojny 1943 21

Ratomir Milikić

Współpraca dwóch rządów w Londynie:
stosunki jugosłowiańsko-polskie w latach 1941–1944 35

Ivana Pantelić

Międzynarodowa Demokratyczna Federacja Kobiet:
jugosłowiańskie i polskie doświadczenia lat 1945–1949 49

Momčilo Pavlović

Propaganda Kominformu wobec władz jugosłowiańskich
w latach 1948-1953. Przykład Polski 60

Vladimir Lj. Cvetković

Echa belgradzkiej konferencji z 1961 r. w Polsce 79

Dragomir Bondžić

Wspólne badania nad energią jądrową
Jugosławii, Polski i Norwegii w latach 60. XX w. 92

Milan Gulić

Polski Batalion UNPROFOR w postrzeganiu lokalnej
ludności w Republice Serbskiej Krajiny 1992–1995 106

Ewa Bujwid-Kurek

Relacje między państwami pojugosłowiańskimi
– *casus* spornych kwestii granicznych (wybrane przykłady) 126

II. Stosunki polsko-jugosłowiańskie .....139**Agnieszka Rypel**

Obraz Jugosławii i stosunków polsko-jugosłowiańskich
w „Dzienniku Bydgoskim” z lat 1918–1928 141

Paweł Wawryszuk

Stosunki polsko-jugosłowiańskie w ostatnich latach
rządów Władysława Gomułki (1969–1970) 156

Bojan Dimitrijević

Tito jako gość i gospodarz. Wizyty marszałka Tity w Polsce
i polskich przywódców w Jugosławii (1946–1978) 172

Dragan Bogetić

Jugosłowiańska percepcja treści i znaczenia rozmów Tito – Gierek
w Warszawie w czerwcu 1972 r. (analiza treści z belgradzkich archiwów) 194

Andrzej Zaćmiński

Organizacja i zabezpieczenie wizyt
Josipa Broza Tity w Polsce w latach 70. XX w. 208

Nebojša Stambolija

Stosunki polsko-jugosłowiańskie w 1985 r. 221

Maja Lukanc

Polski Październik '56 z perspektywy słoweńskich
i jugosłowiańskich władz oraz prasy 235

**III. Polska – Jugosławia:
mniejszości narodowe, emigranci, personalia** ..... 253**Michał M. Kosman**

Aktywność polityczna mniejszości niemieckiej w Królestwie Serbów,
Chorwatów i Słoweńców w latach 1918–1929. Zarys zagadnienia 255

Slaven Kale

Polskie organizacje w Chorwacji w dwudziestolecu międzywojennym 267

Enes S. Omerović

Polacy w Bośni i Hercegowinie (1918–1941) 286

Stanislav Sretenović

Relacje polskiej i serbskiej emigracji
antykomunistycznej we Francji w latach 1945–1956 304

Tomasz Jacek Lis

Działalność Frana Ilešicia słoweńskiego polonofila 317

Hubert Stys

Aleksa Djilas – życie i dzieło 333

Piotr Żurek

Władysław Guttry zastępca komendanta placówki
polskiego wywiadu „Sława” w Serbii (1940–1942) 346

**IV. Polska i Jugosławia
– ideologia, kultura, gospodarka** ..... 357**Tadeusz Wolsza**

Z Bolesławem Bierutem i Josipem Brozem Titą w roli głównej. Teatralizacja
impres sportowych w Polsce i Jugosławii na przełomie lat 40. i 50. XX w. 359

Danuta Jastrzębska-Golonka

Ideologia wpisana w modę – przypadek żon
dygnitarzy partyjnych w Polsce i Jugosławii 372

Joanna Szczutkowska

„Nieobojętni są ludzie, nosiciele idei...”
Związki filmowców polskich i jugosłowiańskich
na przykładzie twórczości operatorskiej Jerzego Wójcika 388

Justyna Gluba

Obraz Jugosławii w filmach dokumentalnych Krsto Papicia 401

Slobodan Selinić

Jugosłowiańscy pisarze w Polsce w latach
60. i 70. XX w.: plany, podróże i wrażenia 412

Maria Ewa Szatlach

Prawno-ekonomiczne aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw
w Jugosławii i PRL – analiza porównawcza 426

Milutin Živković

Współpraca międzynarodowa serbskich i polskich miast (1962–1991) 442

Sażeci 456

Abstracts 476